

ÖYKÜ

iki aylık öykü dergisi yıl: 11 sayı: 64 ağustos-eylül 2014

dosya:

- Çağdaş Kırım Tatar Öyküsü-2
- Genç Öykü-3

• ahmet furkan doğan • ahtem mazinov • ayşe bağcivan • ayşenur gülsüm tuna • cema! şakar • ediy e sarana
• emine batar • fahri tuna • galip çağ • gülnara ilyasova • gülnara üseinova • handan acar yıldız • harun aktaş
• hasan aycın • havva tekin • ismail ısparta • köksal alver • lenera memetova • leniyara celilova • leniyara selimova
• mehmet kahraman • melek koç • merve k. kurt • mesut doğan • necati mert • nilüfer altunkaya • nurdan garparlan
• oktay yivli • ömer çelik • ömer küçükmehmetoğlu • özkan kaya • özlem başaran • sebilâ zareçnaya
• selin dilmaç • senem gezeroğlu • seyran süleyman • sinem torun • soner oğuz • şeniz bayır
• şeyda koç • talha kabukçu • tanju sarı • tuba yavuz • üriye kadırova • yunus develi • yusuf bolat

64

HECEÖYKÜ'DE BU SAYI

ÖYKÜ GÜNDEMİ		
Emine Batar	<i>Kayıtlı Saatler VI</i>	3
Fahri Tuna	<i>Mustafa Kutlu, Türk Hikâyeciliğinin 'Beyaz Leke'si</i>	5
Şeniz Bayır	<i>Ah! Sol Yanım/Albüm</i>	6
ÖYKÜLER		
Necati Mert	<i>Konuşmak Niye?</i>	11
Cemal Şakar	<i>Mustafaamm</i>	15
Yunus Develi	<i>Hikâyeler Buluşurken</i>	18
Köksal Alver	<i>Her Siteye Bir Dede</i>	24
Handan Acar Yıldız	<i>Kuş Kâbri</i>	29
Merve Koçak Kurt	<i>Mayıs'ın Sardunya Kırmızısı</i>	36
Emine Batar	<i>Uzak İhtimal</i>	40
Nilüfer Altunkaya	<i>Eylül Güncesi</i>	44
Havva Tekin	<i>Şehri Hanım Behruz ve Gece</i>	48
Tanju Sarı	<i>Bir Tiyatro Hikayesi</i>	53
Mesut Doğan	<i>İkinci Korku</i>	55
Ayşe Bağcıvan	<i>1 Ali (.)</i>	58
İsmail Isparta	<i>Zülcehaheyn</i>	61
Şeyda Koç	<i>Leylaklı Konak</i>	65
Soner Oğuz	<i>Oda ve Sesler</i>	67
Ömer Çelik	<i>Pazarda Bir An</i>	69
Hasan Aycın	<i>Çizgi</i>	72
DOSYA	ÇAĞDAŞ KIRIM TATAR ÖYKÜSÜ-2	
Leniyara Selimova	<i>1989 Yılından Günümüze Kadar Kırım'da Kırım Tatar Matbuatı</i>	74
Seyran Süleyman	<i>Kırım Tatar Yazarlar Birliği Başkanı Rıza Fazıl ile Söyleşi</i>	87
Ömer Küçükmehmetoğlu	<i>Kırım Tatar Yazarı ve Gazeteci Seyran Süleyman ile Söyleşi</i>	91
Yusuf Bolat	<i>Bir Tanem</i>	94
Gülnara Üseinova	<i>Çilek Bayramı</i>	98
Sebilâ Zareçnaya	<i>Beni Affet</i>	101
Ediye Sarana	<i>Suç Kimde</i>	105
Ahtem Mazinov	<i>Ekmek Ufakları</i>	107
Lenera Memetova	<i>Umut Gemisi</i>	110
Gülnara İlyasova	<i>Tövbe</i>	114
Üriye Kadırova	<i>Yalancı Dünya</i>	119
Seyran Süleyman	<i>Gecenin Perdeleri Arasında</i>	121
Leniyara Celilova	<i>Şeytanların Köpeği</i>	124
DOSYA	GENÇ ÖYKÜ-3	
Galip Çağ	<i>Komşu Kapısı</i>	127
Ayşenur Gülsüm Tuna	<i>Aşûreme Nar Olur musun?</i>	131
	<i>Mübârek Bir Oğlum Olsun</i>	133
Talha Kabukçu	<i>Davud</i>	136
Harun Aktaş	<i>Son Elma</i>	142
Melek Koç	<i>Sardunya Kokusu</i>	145
Nurdan Garparslan	<i>Bir Aşk Bir Kasaba</i>	151
Özkan Kaya	<i>Limonata...</i>	155
Özlem Başaran	<i>Alışmak Alışkanlıkmiş Aslında</i>	157
Selin Dilmaç	<i>Dokuşun Sokakları</i>	159
Sinem Torun	<i>'Her İnsan Öldürür Gene de Sevdiğini'</i>	162
Tuba Yavuz	<i>Kırık</i>	164
Ahmet Furkan Doğan	<i>Son El...</i>	167
Handan Acar Yıldız	<i>Emine Batar'la Uzayan Gölgele Üzerine Söyleşi</i>	170
	<i>Ali Işık'la Bekleme Salonu Üzerine Söyleşi</i>	176
Oktay Yivli	<i>Buket Uzuner' de Retorik Olarak Kişilik Bölünmesi</i>	182
Senem Gezeroğlu	<i>Ferit Edgü'nün "Yazar ve Yazman" Adlı Küçürek Öyküsünde...</i>	186
KİTAPLIK		
Mehmet Kahraman	<i>Uzayan Gölgele</i>	191
	<i>Ölmüş Oyuncaklar Müzesi</i>	193
Emine Batar	<i>Ağır Boşluk</i>	195

Ö Y K Ü
İki Aylık Öykü Dergisi

YIL: 11 SAYI: 64 AĞUSTOS-EYLÜL 2014

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hece Yayıncılık Ltd. Şti. Adına
Sahibi: Ö. Faruk Ergezen

Yazı İşleri Müdürü: İbrahim Çelik

Yayın Yönetmeni: Hüseyin Su

Yönetim Yeri
Konur Sk. No: 39/1
Kızılay/Ankara

Yazışma: P.K. 79 Yenişehir/Ankara

Tel: (312) 419 69 13 **Fax:** (312) 419 69 14

İnternet Adresi: www.hece.com.tr
e-mail: hece@hece.com.tr

Teknik Hazırlık: Bülent Güler

Kapak: Sarakusta **web:** www.sarakusta.com

Baskı: Dumat Ofset **Tel:** (0312) 278 82 00

2014 Yılı Abone Bedeli:
Yıllık: 50 TL.
Kurumlar İçin: 150 TL.
Yurt Dışı: 100 Euro

Posta Çeki: 149582
Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

Gelen yazılar yayınlansa da yayınlanmasa da geri verilmez. İlkelerimize uymayan ilânlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 31.07.2014

EMİNE BATAR

KAYITLI SAATLER VI

Albert Camus'un *Yabancı* adlı romanında, boş bulduğum bir sayfaya şöyle bir not düştüğümü gördüm: "Okurken anlatım ve imla hatalarını bir editörmüş gibi düzeltme ihtiyacı duyduğum oluyordu. Dünyaca ünlü bir yazar bu tür hataları nasıl yapardı, kabul lenemiyordum. Çeviri kitaplarda ise suçu bazen çevirmene buluyordum. Ama çevirmenin de bu tür hatalar yapmaya hakkı yoktu. Sonra hata aramak için okumalar yaptığımı fark ettim. Artık kitaplarda aradığım anlatım, dil, tema, derinlik değil de bunların işlenişindeki kusurlardı. Belki de kitapta elde edeceğim faydayı ötelemekte, görmezden gelmekte, gerekli olanı görmeme engel olacak kısmıyla zaman geçirmekteydim."

Hangi kitap ya da kitaplar için söylediğimi hatırlamıyorum. Belki de birkaç sayfa okuduğum bir kitaptan sonra elime geçen kitabın boş bulduğum sayfasına bunları karaladım.

Yazının kusursuzluğuna inananlar vardır. Kelimelerini büyük bir dikkatle seçerler. Kelimeler bir makineden çıkmış gibi kusursuzdur. Hata payı bırakmazlar kendilerine. Rasim Özdenören bu tür bir yazıyı okuduğunda şöyle der: "Tek kusuru kusursuzluğu." O halde kusursuzluk da bir kusurdur diyebilir miyiz? Yazıyı kusursuz yaptığımızda yaşamdan koparmış, insan elinden çıkmış olma özelliğini yok etmiş mi oluruz? Bahsedilen kusurlar neler olabilir? Dilde, anlatımda, imlada, mantıkta bazı hatalar diyebiliriz. Akıcılığı engelleyen bir cümle de olabilir. Öyle ya, hayat hep düzen içinde akmaz. Birden bire beklenmedik bir parantez açılır ve hikayeyi böler. Hayatın akışında bunu kusur olarak görmezken yazıda "gereksiz ayrıntı" olarak kabul edebiliriz. "Anlatım akıcı değildi, hikayeye birden bire giren ve yine birden bire çıkan karakter, akışı bozmaktan başka işe yaramamış, bir fazlalık, başka da bir şey değil." deriz.

ÖYKÜ GÜNDEMİ

Virginia Woolf ise kusurlu yazmaya izin vermemenin yazıyı felce uğratacağını söyler. Ama bunu yeni başlayanlar için öngörür. Dannel Jones, *Virginia Woolf tan Yazarlık Dersleri* adlı kitabında şöyle der: “Kendinize kötü yazma hakkı tanıyın. Virginia Woolf, öğrenmenin ancak bu şekilde mümkün olabileceğini söyler. Bunu hatırlamanızı sağlayacak notlar yazıp çalışma masanıza asın ya da defterinize yapıştırın. Mesela; “Büyük yazar Virginia Woolf sayfalar dolusu saçmalamam için beni görevlendirdi.” ya da “Her türlü mantık hatası, dil bilgisi ve yazım yanlış yapma iznim var; Virginia Woolf öyle söylüyor.” yazabilirsiniz. Yine aynı kitapta; “Bir cümleye daima büyük harfle başlayın.” ya da “Hikayede ilk olarak zamanını ve mekanını hatasız olarak kurgulayın gibi her türlü kural olabilir. Bu kurallardan ya en çok ya da en az hoşunuza gidene seçin ve kuralı çiğneyin. Bir şiir, hikaye ya da makale yazın; ama büyük harf kullanmayın. Ya da zamansız veya mekansız bir sahne yazın. Buradaki amaç, kurallar ve onlarla mücadele ettiğimizde karşılaştığımız iyi ya da kötü sonuçlar üzerinde düşünmek.”

Woolf yazıya başlarken kusurları fazla önemsemenin yazma hızını düşüreceğini söyler. Woolf’un söylediğini, yürümeyi öğrenen bir çocuğun defalarca düşmeyi göze almasına benzetebiliriz.

O halde Woolf’un başlangıçta, kuralları hiçe sayarak yazmayı önermesinin iki sebebi olabilir: Kurallar yüzünden yazma hızını düşürmemek ve kuralların önemini veya önemsizliğini yazıda görüp karar vermek. Diğer taraftan Woolf; “Yazarlara işlerini geliştirmek hususunda yardımcı olmayacaksa eleştirinin bir yararı olmadığını.” savurur. Eleştiri yazıları kaleme almak yerine profesyonel yazarların diğer yazarlarla buluştuğu (doktorların hastalarıyla buluştuğu gibi) bir danışma sistemi kurulmasını önerir.

Rasim Özdenören ise edebiyat eleştirmenlerinin söylediklerini nesnel ve öznel unsurlar üzerinden yapılan eleştiriler olarak ayırır. Fakat nesnel unsurları kimlerin neye göre

belirlediğini sorar. Nesnel unsurlara göre yapılan eleştirilerin içinde bile muhakkak bir öznel yaklaşım olabileceğini eleştirmenlerin kendilerinin de zaman zaman itiraf ettiğini söyler. Diğer taraftan kötü edebiyatı başka boyutlarıyla ele alır. Mesela; “Flaubert ya da bir başkası kötü edebiyat yaptığı için sorumlu tutulmuyor, fakat çağının gerçeklerini ele almadığı için sorumlu tutuluyor.” der. Özdenören’in; “Kusur kime göre kusurdur?”, özellikle bu sorunun altını çizen bir anlayışı vardır. Ona göre nesnel eleştirinin mümkün olması için elimizde nesnel ölçütler olmalı. Ama bu nesnel ölçütler edebiyatta pek mümkün değildir. Çünkü kişiye göre değişir. “Çalاکalem yazılmış bile olsa üstünde düşünülmüş olanla; düşünülmüş gibi yapılan arasındaki fark besbelli” der ve devam eder: “Aradaki fark o yazılara “ruhunu” veren şeydir” “Dostoyevskinin çalاکalem yazdığı, dahası bazı cümlelerinin gramere uymadığı söylenir. Ancak onun yazılarındaki “ruh” ortadadır. Ama öyle yazılarla, yazarlarla karşılaşılabılır ki düzeltilebilecek tek kelime bulamazsınız; buna rağmen yazı ruhsuzdur, özentidir.” Yazıda yapılan mantık hataları için de “eleştirmenin düşüncesine ters düştüğü için” der. Olayların bir fabrikasyon ürünü değil, bir yaşantının sonucu olduğunu anımsatır.

Hece dergisinin *Eleştiri Özel Sayısı*’nda şöyle bir ifade yer alıyor: “Eleştiri de eserdir. Eleştirilenin bağlamında ve onun üstüne bir eser. Yani bir müdahale eylemi.” Eleştiri de olduğu gibi kabul edilmiyor. Eleştiri de irdeleniyor, eleştiriliyor ve “eleştiri yöntemleri, eleştiri sorunları” gibi alt başlıklarda yeniden ele alınıyor.

Balkonda bir sandalyede oturmuş, düşünüyordum. Gözüm, karşı apartmanın terasını çevreleyen buzlu camın ardında sallanan koyu renk nesneye ilişti. Bu bir salıncak olabilirdi, rengi hakkında birkaç tahminde bulunabilirdim; siyah, lacivert, gri... gidip geliyordu. Sallanan şey ile ilgili kesin yargıda bulunamıyordum.

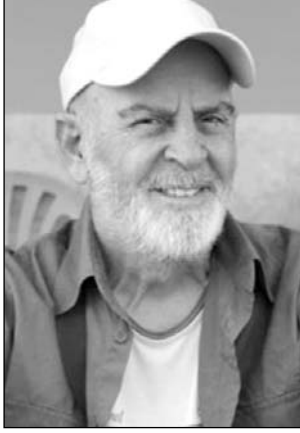
Eleştirmen de baktığı eserle arasına buzlu cam koyup koymadığına dikkat etmeli.

FAHRİ TUNA

**MUSTAFA KUTLU,
TÜRK HİKÂYECİLİĞİNİN
'BEYAZ LEKE'Sİ**

İlk hikâyesi 'O'; ikincisi 'Ortakı Adam'; üçüncüsü 'Gönül İşi'. On beş milyonluk şehirde 'yapayalnız' biri olarak yaşadığı 'O'; ne yapayalnız: Mustafa Kutlu yetmiş beş milyonun sesidir; yetmiş beş milyonun vicdanı, suskunluğu, sevgisi, hicranı, onuru. Uzlette yaşamaktadır o; hepimizi yazmak, hepimiz için yazmak, hepimizden yazmak için uzlete, kendine kaçan bir yirmi birinci yüzyıl dervişidir! Anadolu'da bir dağın başında doğdu; doğayla baş başa geçti çocukluğu; hür, kayıtsız, ufuklara dalarak, böceklerle çiçeklerle konuşarak; -ondan mıdır bilinmez- hep yalnızlığı seçti, hep özgürlüğü seçti, her şeye rağmen ve her şeyle beraber 'doğal' oldu, 'doğal' baktı, 'doğal' kaldı. Gökyüzü, bisiklet, uzlet; 'hür' olmanın, 'hür' yaşamamanın 'hür' kalmanın üç adresi. -En seçmemesi gereken- FB taraftarlığı bile 'bisiklet sevgisi' yüzündendir; FB'liliği onunla hoş gördük, onun yüzünden FB yazıları bile okuduk. 'İnsanların adlarından nasibi vardır' der eskiler; buna 'soyadını' da ekleyebiliriz. Kutlu Mustafa, Kutlu'layan Mustafa, Kutlu'laştıran Mustafa; mustafa 'seçkin' yani 'seçilmiş' demek: Kutlu ve seçilmiş adamdır o! Önce ressam, sonra ressam; sonra sonra hikâyecisi. Aslında hikâyeciliğinde de senaristliğinde de hep bir ressamdır o. Hâlâ da resim yapıyor ve ekliyor: 'Resim beni diriltiyor, beynimi yıkıyor galiba!' İlk ustası da Sait Faik; ama ustası gibi 'Ada'lı değil, Erzurumlu, Anadolu: İkisi de büyük usta, ikisi de kenarda köşedeki insanı yazdılar, ikisi de kenardaki insanın dostu oldukları bir ömür boyu; da Sait'in 'dışarı'dan baktı-

ğına Kutlu hep 'içeriden' bakmayı başardı. 13 yaşında babasız kalmanın sızısı ve zorluklarından olmalı; kalemi hep yetimlerin, öksüzlerin, garibanların, fakir fukaranın sesi sözü, gözü oldu. Pek bilinmez; Refiğ ve Erksan'la birlikte 'Ulusal Sinema'nın içinde yer aldığı, birçok senaryolar yazdığı; söz konusu harekette 'kendini bulamadığı'ndan bir süre sonra 'kendine kaçtı' yine. Yine pek bilinmez; 'Mavi Kuş'tan 'Kapıları Açmak'a kadar birçok TV ve sinema filminin de senaryolarını yazmıştır. O önce 'Hareket' adamıdır; ta öğrenciliğinde Erzurum'da bir kahve köşesinde Ezel Erverdi'ye eleştiri ile başlayan 'Hareket'çiliği, onu İstanbul'a derginin merkezine getirecek; kader bir süre sonra ona Cağaloğlu'nda 'Dergâh'ını da kurdurtacak; çeyrek asırdır gönül dergâhından hepimize leziz eserler tattırtacaktır! Hareket ve Dergâh'la bizlere bir 'Ülke' sunacaktır bir ömür! Yazarlıktan çok önce, ressam olmak için İstanbul'a gelen 'Çocuk Mustafa', 'İstanbul beni bozar' korku ve endişesiyle nasıl kaçmışsa geriye, kırk yılı aşan

Mustafa KUTLU

İstanbul'da hep 'İstanbul'dan kaçan çocuk'tur aslında; onun kalbi daima 'İstanbul'daki Anadolu'dur; bütün eserlerinde... Duruşu, yazışı, hissedışı gibi. 20. yüzyıl Türkiye'sinin en büyük sosyoloğu sayılabilecek Nurettin Topçu'nun çıkarttığı 'Hareket mecmuası benim fikir dünyama, hissiyatıma denk düşen bir mecmuaydı. Yani hem Müslüman hem sosyal adaletçi. O zamanlar sosyalist bile olmuştum; ama ruhçu sosyalist! Zira adalet düşüncesi bende çok köklüdür; nitekim kitaplarımın hepsinde vardır' demektedir. 'Dar alanda çalım atmak' diye nitelediği hikâyesi de, sözü de kısadır; 'azda çok'u gören, 'azda çok'u veren adamdır Kutlu. Zaten 'kesretten vahdette gitmeyi temel aldım' diyerek poetikasını da ortaya koyacaktır. 'Varlığını bilinmezlik toprağına göm' ('Levha', II), 'hayat bir imtihandır' ('Siyah Ge-

miler’), ‘Hayatım her gün kazandığım yeni yalnızlıklarla zenginleşiyor’ (‘Tenhalık Basınca’) türünden hükümferma hikmetler hiç eksik olmaz Kutlu hikâyelerinden. Hikâyelerinde hemen daima ‘fingirdeşen serçeler’, ‘akasya dalı’, ‘pencerenin pervazında bir çift kumru’ (‘Aksyalar Açar mı’), ‘filbaharlar, hanımelleri, güller’, ‘sığırcık çığıllıkları’, ‘o göbekli kokusuz karanfilleri’, ‘Kandilli sırtlarında bir ev, ıhlamurlar açılmış her yerde sevinç’, ‘kesik kesik öten kanaryayı’, ‘- Kanarya sever misiniz?’ (‘Yoksulluk İçimizde’) ‘belli belirsiz seçilen çiçeğin Begonya olduğunu’ (‘Siyah Gemiler’), ‘yaşlı dut ağaçları ile’, ‘şu kışı da sağ selâmet atlattıverse diye başından ayrılmadığı kanarya’, ‘karşı binaların çatılarına yorgun güvercinler tüneymiş’ (‘İhtiras Enginleri’), ‘akasyaların salkım saçak açtığı bir bahar günü (‘Kalbimin Dâsîtâ-mı’), ‘ben de çöktüm karaağacın dibine’ (‘Sır’) bulunur; zira anlatıcının (Kutlu) içinde capcanlı yaşayan bir doğa, bir tabiat, bir düzen vardır. Bakmayın siz onun yetmişine merdiven dayadığına, palabıyıklarına, fırça sakallarına; eşi Sevgi hanıma, kızı Pınar, oğlu Murat’a, torunlarına; yüzlerce hikâyesine, onlarca senaryosuna, kitaplarına, binlerce ansiklopedi maddesi yazdığına; bakmayın, inanmayın, aldanmayın sakın ha; Mustafa Kutlu bir ömür boyu ‘sekiz yaşında bir çocuk’tur aslında: Gönlü, kalbi, dili daima ‘sekiz yaşındaki Mustafa’nındır; o kadar temiz, o kadar duru, o kadar sahil! Telefonsuzluğu, protokolsüzlüğü, ortalıksızlığı hep bundandır, bunadır, buncadır; o hep altında bisikleti, elinde sapanı, gönlünde sevgisi bir ömür ‘içindeki dünyaya kaçan’ sekiz yaşındaki çocuktur da ondan! Sade sapsade; duru dupduru; yalın yapıyalın; saka kuşuyla ve küpe çiçeğiyle hemhâl, hemdem, hemgün bir hayattır onunki-si. Dağıtan adam; hiçbir şey biriktirmez; kitap, para, konfor, şöret, ödül... hepsini dağıtır; o kendinde kaybolan; kaybolmak için de veren, dağıtan adamdır. Radyo tutkunudur; kanalı daima tektir: TRT-4. Bilir ki o kanal Anadolu’dur; çobanı şoförü emekli-si bağlanır; türküler ister şarkı isterler; çoğunu sesinden tanır Kutlu; çoğu onun hikâye kahramanlarıdır zira. Ümmi adam; ümmiliği meslek, ümmiliği sanat, ümmiliği hayat edinmiş adam; ne daktilo bilir ne

bilgisayar; ne cep telefonu kullanır ne kredi kartı: çağ’dan, çağdaş’dan çağsıl’dan hoşlanmaz; o bir tek ‘özü’ bilir; ona dönük yaşar. Ne röportaj verir ne imza gününe gider; ne ödülleri alır ne plaket kabul eder; aldığı verir, getirilene dağıtır. Ona göre bunların hepsi tribündür, sahnedir; o hep uzlette ve uzviyettedir; işi olmaz böyle şeylerle. Dostu, arkadaşı, kardeşi, okuldaşı M. Selahaddin Şimşek, 1972’de kurduğu tiyatrosuna ‘Beyaz Leke’ adını vermişti; okuyan, tanıyan herkes şahadet eder ki Mustafa Kutlu, çağdaş Türk hikâyesinin hiç tartışmasız ‘beyaz lekeli’sidir; aydınlık, toplumcu, isyankâr...

ŞENİZ BAYIR

AH! SOL YANIM

Çaktırmıyordu.

En azından ben anlamamıştım.

O kadar sert bir kabuğu vardı ki...

...

Yine onun sesi; baskın, zoraki neşeli...

Gören gözü nasıl da kıpır kıpırdır şimdi. Azgın, iştahlı... Görüş alanına giren hiçbir şeyi kaçırmamak için telaşlı.

Ya öbürü? Kıpırtısız, soğuk... İnatla üzerinize dikilir. Görmediğini bilirsiniz ama sizi rahatlatmaya yetmez bunu bilmek. İçinizi okuyor, ruhunuzu emiyor sanırsınız.

Dert mi çok söyler? İçteki sızımın sesini bastırmak için mi bu denli sesli gülünür? En büyük arzusu de evli genç kadınlara. Gördükçe bizden birini “Ne hale gelmişsiniz, çocuk bak, koca derdi çek. Hiç bana göre değil, kafayı mı yedim sizin gibi evleneyim!”

Gerçi isteyeni olduğunu hiç duymamıştı; neme lazım gelen olur diye önlemini alıyordu belki de...

...

Altı kız çocuğu! “Neden yine erkek değil?” isyanıyla geçen geceler, uyku hapları, sinir ilaçları... Yedinci kızın sol gözüne mal oldu.

“Belki ölüyor ha?”

“Yok kız, eksik olan böbreği, ciğeri mi ki...”

“Eee, ne olacak! O kadar tak kafaya, isyan et... Değer mi hiç? Erkek evlat onu sanki cennete götürecektir.”

“Gördün mü nasıldı? Sade beyaz, gözbebeği filan yoktu.”

Sağ gözü büyüdü, tıpkı kalçaları, göğüsleri gibi o da serpildi. Sol gözü küçük kaldı. Canını almadı ama güzelliğini gölgeledi.

...

Ben görmedim, görenler anlattı. Ondan geriye kalanlar; sağ profilden çekilmiş onlarca fotoğraf, Bergen kasetleri, internette yalancı bir dünya. Bir de not “Dünya beni böyle güzel görüyor. Ama dünya, buradan hiç de güzel görünmüyor.”

Sonrası?

Sonrası yok hikâyenin, hep söylenenlerin yankıları.

“Sen git o eksik halinle bir babayığide vurul.”

“Davul bile dengi dengine...”

Birgün incinebileceği hiç aklıma gelmezdi.

ALBÜM

RESİM 1: Mobilya kokusu. Ev akşam bıraktığı gibi. İlk günlerin hevesine “bu günün işini yarına bırakma” cılardansa; her şey yerli yerinde. Amaaan canım! Cicim ayları, kızmaz diyenlerden; “Çok da titiz alıştırmaya. Kendisi katlasın pijamasını, meyve tabağını halıdan alsın-bıraksın tezgâha” nasihatine uyanlardansa; eh, biraz dağınık. Ayağına dolanacak çocuğu yok. Oturur, oturur. Kocasını gelmeden az evvel toplar.

RESİM 2: Kocasını tam uyuyacak. Ağlıyor gelin hanım. “Öyle deme. Sen rahatsin. Annen, ablan bana laf vuruyor. Güya bendenmiş.” Bıktı adam. “Tamam, tamam. Sen git görün. Sonra bakarız.” Hik diye kesiliyor ağlamalar.

RESİM 3: Uyandı. Ortalık düzgün. Jinekolog, ürolog kapısı aşındırmaktan bıkalı yıllar olmuş. Abdest aldı. Giyindi. Poşetteki taşları saydı. Kırk tane. Zahidelerin köydeki ziyarete gidecekler. “Garanti kız. Her taşta isteğini söyle, at. Kırk güne tamamdır.”

RESİM 4: Çarpılmış bir surat. Ayy bazı yaşlıların yüzünde nur olur. Bununki kapkara. Baktıkça için daralır. Bakıcı kadın da çabucak yediriyor, siliyor ağzını. Gözünün nuru oğlu ödüyor parasını. Aman ne tutacak? Kiralardan, maaştan küçücük bir pay.

RESİM 5: Kâğıtların arasındaki Resim 4’ü, elini yakan maşaymış gibi attı. Yüzü daha çarpılmamış. Zihni puslanmış. Kâğıtları imzalatmaya çalışsan mendebura baktı.

“Sen de kimsin?”

“Of! Kaç defa dedim. Ben senin henüz kabul edilmemiş duanım.”

RESİM 6: Aynaya bakmayı göze alamadı. Yokladı. Yüzü simetrikti. Seçirterek mutfığa gitti. Çayı koydu. Kahvaltıdan sonra “bir orta şeker ister misin?” “Olur.” Eşi kahvesini yudumlarken fotoğraflara bakıyordu. Ne çok fotoğraf ve ne çok kalabalıklar; Hele yeğenlerinin, kuzenlerinin düğünlerinde. Uzun uzun baktı her birine. Her şeyin hayırlısı. Kapattı albümü.

İBRAHİM TÜRKHAN, KIRGIZİSTAN ULUSLARARASI EDEBİYAT AKADEMİSİ “AKADEMİK”UNVANINA LAYIK GÖRÜLDÜ

İbrahim Türkhan, edebî çalışmalarının yanı sıra, Kırgız edebiyatından Türkçeye yaptığı çeviri çalışmalarıyla da tanınan bir edebiyatçı. İbrahim Türkhan, bu çalışmalarıyla Kırgız edebiyatına yaptığı katkılardan dolayı, Kırgızistan Uluslar arası Edebiyat Akademisi üyeliğine kabul edilerek, “AKADEMİK” unvanına layık görüldü. Üyelik beratı ile nişanını, 05-08 Mayıs 2014 tarihleri arasında Türk Dünyası Kültür Başkenti Eskişehir’de gerçekleştirilen ve Avrasya Yazarlar Birliğinin organizasyonluğunu yaptığı “1. Türk Dünyası Kitap Günleri” etkinliklerine katılan Kırgızistan Şairler ve Yazarlar Birliği Genel Başkanı, Kırgız Millî Şairi Omor

İbrahim TÜRKHAN

Sultanov'un elinden alan eğitimci/edebiyatçı İbrahim Türkhan, "Benim yükümü artıran bu ödüle ve unvana layık gördükleri için Kırgız edebiyatı temsilcilerine teşekkür ediyorum. Bundan sonra daha çok çalışmam gerektiğinin bilincinde olarak, Türkiyeli okurlar için çeviri çalışmalarımı devam ettireceğim." dedi. Omor Sultanov ise, "Kırgız edebiyatının en büyük temsilcisi Cengiz Aytmatov'dan başka edebiyatçılarımızın olduğunu göstermesi bakımından İbrahim Türkhan'ın yaptığı çeviriler büyük önem taşımaktadır. Kendisine bundan sonra da başarılar diliyoruz." dedi. Avrasya Yazarlar Birliği üyesi de olan İbrahim Türkhan'ın çalışmalarının yanı sıra, Başkırt ve Kırgız edebiyatından çeviri kitapları da bulunuyor.

YENİ ÖYKÜ KİTAPLARI

EMİNE BATAR, UZAYAN GÖLGELER (Hece Yayınları, Ankara 2014, 17 öykü: Babam Ölünce; Evdeki Yabancı; Uzayan Gölgeler; Tren Rayları; Kalabalık Yalnızlıklar; Aşk Yüzünden; Stres Yok; Yaşasın Delilik; Her Şey Onların Yüzünden; Satılık Ev; Kirli Para; Yirmi Birinci Gün; Bir Mektup; Mezarlıktaki Diriler; Geberik; Gizli Gerçek; Rüya İşte)

ALİ İŞİK, BEKLEME SALONU (Hece Yayınları, Ankara 2014, 13 öykü: Merdiven Boşluğu; Hikâye Değil; Tenha; Bekleme Salonu; Leke; Bir Adım Ötesi Boşluk; Zil; Kasaba Sıkıntısı; Çekmeceler; Başka Bir Sabah; Unutulan; Ben ve Kendim; Gizli Özne)

NECİP TOSUN, ANSIZIN HAYAT (Hece Yayınları, Ankara 2014, 13 öykü: Sözcükler; Taşra Fragmanları; Telefon; Genç Ölmek; Mürekkep Lekesi; Hikâyenin Çağırısı; Sessiz Konuşmalar; Süt Kokusu; Karanlıkta Bir Nokta; Bugün Geçti mi?; Bekleyiş Fragmanları; Bahçeler ve Duvarlar; Sesler ve Öteki Sesler)

NECATİ MERT, MUSTAFA'NIN KARESİ (Hece Yayınları, Ankara 2014, 38 öykü: Gramofonlar-Radyolar-Teypler: Mustafa'nın Karesi; Bekçi; "Ağa Reis"le Savaş; Kürsü; Paytoncu Şevki Amca; Oruç Satmak; Güç Eden Çarşı; Büyük Mağaza veya On Bir Paça Nizami; İbrahim Usta'yı Karartan Güneş; Şehir; Gramofonlar... Radyolar... Teypler...; Park; Yol; Temizlik; Osman Ağbi; Sıkıyönetimle Gelen; Domates; Herkesin Kızı; Bizim Partinin Müdürü; Minnacık Bir Uçurum; Yeftin; Yemek; Bakkalın Sinekleri; Gizli Zabıtanın; İki Portakal; Vahit Efendi; Vitrinlerde Mekânsız; Bekârlar Hamamı; Kartpostal Titreşim; Ömer Muhip Bey, Çiçekler ve Başka Şeyler; *Minnacık Bir Uçurum*: Üçüncü Bahçe; Siyah Leylek; Amortiden Bir Gün; Bomboş ve Dolu; Kürkçü Dükkanının Anahtarı; Üstümüzde Yıldızlar Hep; Hüznün, Olgun Menekşe; Beğenmek Seni)

DENİZ FARUK ZEREN, YASAK KİTAP (Patika Kitap, İstanbul 2014, 25 öykü: Olasılık; Kimyasal; Bayram Yeri; Dezza; Badem Ağacı; Çikçiko ve Havalı; Bulantı; İzmarit; Karakol; Arnavut Biberi; Erik Zamanı; Bok Yarışı; Kemik; Depodaki Açlık; Muzo; Olmak ya da Olmamak; Yasak Kitap; Kokarca; Maden; Önemli Misafir; Oportünistler Koğuşu; Şizofren; Wernicke Korsakoff; Kalpsiz, Şeniz; Kumar)

REMZİ ŞİMŞEK, BORGES Mİ BEN Mİ (Metamorfoz Yayıncılık, İstanbul 2014, 12 öykü: Yalan; Oyun; Komplö; Komplö II; Film III; Denberfler; İnsan Bazan Aptalladır; Tenkîd; Borges mi Ben mi; Kayıp Sesler; Kayıp Sesler: Naciz Hanım; Kayıp Sesler: Kırık Plak)

MUSTAFA ÇİFTCİ, BOZKIRDA ALTMİŞALTI (İletişim Yayınları, İstanbul 2014, 7 öykü: Handan Yeşili; Kara Kedi; Ensesi Sararmış Adamlar; Ankara'daki Evlatlar; Bir İğne Bin Kuyu; Elif, Tina, Tolga; Piç Sevi)

İBRAHİM YARIŞ, HİKÂYELER (Birnokta Kitaplığı, İstanbul 2014, 15 öykü: Mangal Gibi; Pervin; Teker İzlerinde; Neredesiniz; Kaçsan da; Hıdır'ın Pastanesi; Kaymak Baba; Tek Parça Oturma Grubu; Sakin Sabah Ülkesi; Güneş Simsiyah; Siyah Ebrulerin; Süslü Çoraplar; Işık Hanım'a Göre; Nedret Köteği Yedi; Yazlık, Kedi, Köpek)

ALİYE AKAN, ÂZÂDE (Birnokta Kitaplığı, İstanbul 2014, 33 öykü: Çizgi; Sağır-cık; Sirkeci Yağmuru; Annem, Bal Kestanesi; Sorma; Bulutlar Çobanı; Yetim; Mühür; Kuşluk Havası; Hayriye Teyze; Bana Bakıyor; Üç Teşrinievvel; Aynı; Hasret; Sanduka; Kançağlayan; Yaz Perhizi; Mürşidi Kâmil Olanın, İşleri Âsân Olur; Dedi Ki; İniş; Şimdi Bana Diyorsun Ki "Uzak Dur"; Cinnet Cenneti; Haberi Var; Âyan; Yorgun; Bağ Bozuldu Artık; Orkidenin Uykusu; Serince; Buğu; "Elif Kaddim Bükür"; Kalenin Dibinde; Âzâde; Üç Yudum Su Eylül)

MÜZEYYEN ÇELİK, KAMU BAŞ RÜYACISI (Ebabil Yayınları, Ankara 2014, 23 öykü: Subh; Beşiktaşlı Uzun Selim; Aşka Balkon; Corcet Yünlü; Elife'nin Soluk Yüzlü Pansiyonerleri; Müsevid Bahçesi; Ölürsen Görürüm; Kâğıt Oynayan Sahaf; Tülay Gelin; Adımı An; Gönül Berberi; Flu; Hanımeli Kokusu Dayım; Can Şenliği; Ellerim Beyaz Olsa; Kayıp Mahmut Sultan; Çiçek Asr'; Yetiş Mihrimah Hanım Yetiş; Gidemem; Me-sâ: Kamu Baş Rüyacısı; nC²; Oğlun Polat Oldu; Hiyaluronik Dönüşüm; Eski Renkler)

EMRAH ÖZTÜRK, LİMON YAĞ-MURU (YKY Yayınları, İstanbul 2014, 17 öykü: Hikâye; Makas-Bir Masal; Anneel; Süt Mavisi Her Yanım; Çekirge Toplayan Çocuklar; Zümrüt Vazo; Limon Yağmuru; Duman Yüz; Hafif, Ezilmekte; Batsali; İki Küskün Can; Kâmil Duruel'in Mezarı; Hikmet!; Pera Tepesi'nde; Hortum; Bomba Ağacı; Siyah Bebeğin Uykusu)

TUNCER ERDEM, BAK, GENE O ŞEY (YKY Yayınları, İstanbul 2014, 34 öykü: ben; gem; öte; sen; hal; dip; koz; zor; toy; laf; not; yön; bağ; suç; yüz; yük; loş; pes; fer; yok; gam; ada; bön; sır; göz; ölü; kin; pus; tül; ses; kir; ruh; dem; gri)

DOĞAN YARICI, İS ODASI (YKY Yayınları, İstanbul 2014, 52 öykü: Umami; Bürümceklili Bürce Kadın; Tirinceklili Tirce Kadın; Zabıt; El; Servi Gölgesi; Magazin Haberi; Karbon Kâğıdı; Açım; Nakil; İki Kişi Ağız Ağıza Vermiş; Düşüyorum; Bir Deste Suret; Diren; Gülabdan; Şeytan Sidiği; Sesslendim Ama Duymadı; Karaballa'da; *Âli'yle Konuşmalar*: İkinci; Aşk; Reçel Kavanozu; Sır; Biri; Kızlar; İlk; Bağbozumu; leke; Yalnız; Bak Sular Yükseliyor; Geç; Acaba; Dinle; Yaradan; Saygı; İki Ters Bir Düz; Köprü; Yalan; Düzen; Aktarmalı; Hayat; Güzel De; Duvar; Anne Beni Ölümsüz Yapaydın; Yap Yap; Akı Karışık; Us; Sümbülteber; Basamak; Rüya; Filbahri; Gölgede; Soru)

MELİKE BELKIS AYDIN, KILAVUZUN BURNU (Komsu Yayınları, İstanbul 2014, 26 öykü: Kertenkeleleri ve Matruşkaları Tüketmek; Hamamböceğini Sığınağında Yakalamak; Edebiyatta Örumcek; Peki Ya Kılavuzun Burnu; Bir Matruşkanın Tıpkıbasımı; Ali Teoman; Soğuyan Yüreklrimizin Gücü Adına; Sulhi Dölek; Yapbozun eksik Parçaları; Kazuo Ishiguro; Perde arkasındaki Perde Arkası; Lawrence Durrell; Kendini Oynayan Bir Yabancı; Necati Tosuner; Ölümlünün Onuncu Yılında Zeyyat Selimoğlu; İkamete Memur Edilir mi Hiç? Hanif Kureishi; Pişmanım, Keşke Hepsini Yazsaydım; Üç Uysal Nokta...; Utanma Üzerine; Buraya Çöp Döken Yazardır; Benim Öyküm, Özel Somut Sübjektif!; Elimizle Koymuş Gibi; Cinsel Kitaplar...; Müstehcenlik... Pornografisi... Hayatı Sevme Hastalığı Tedavi Edilmeli mi?; İnzivadaki Bir Günlük Yazarı; Sayru Usman; Biri Okur Biri Yazar Yazgara Bundan Kopar!; Esneyen Adam'ın Başına Gelenler; Vicdanımı Geri Ver!)

AYŞE UÇKAN, MÜREKKEP HAPSİ
(Şule Yayınları, İstanbul 2014, 11 öykü: *Yazılının Halleri: Yazının Yalın Hali: Kaleme Aşıkâr; Beni Yaz; Bana Yaz; Bende Yaz; Benden Yaz; Yazanın Halleri: Güneş Doğarken Sessiz Ol; Aynı Alaycı Tebessüm; Tabiatım; Hurma ve Zeytin; Sobe; Kaleme Gizlenen; Gözaltı*)

FİGEN ŞAKACI, BİTİRGEN (İletişim Yayınları, İstanbul 2014, Bir Uzun Hikâye

SEVİNÇ ÇOKUM, ONLARDAN KALAN (Kapı Yayınları, İstanbul 2014, 16 öykü: *Onlardan Kalan; Evlerin Işıkları; Çocuk Güllüşleri; Çok Eskiden; Beyaz Sessiz Bir Zambak; Küller; Gözden Uzak; O Çocuk; Güzel Ev; Dost Eli; Hasretlik; Kırık Bir Dal; Denizin Dalgaları Saçların; Ezan Çiçeği; Ha- liç Akşamları; Yabancı Sokaklar*)

NİLÜFER KUYAŞ, YOK ADAM
(Can Yayınları, İstanbul 2014, 7 öykü: *Yok Adam; Hayvanların Gece Hayatı; Şeytan Tü- yü; Vampir; Ağrı Eşiği; Kayıp Cennet; Elif*)

AHMET YILDIZ, NİZAMÜL- MÜLK'ÜN ÖLDÜRÜLÜŞÜ (Kaynak Ya- yınları, İstanbul 2014, 13 öykü: *Nizamül- mülk'ün Öldürülüşü; III. Yahbalaha'nın To- runu; Dunhuang'da Bulunmuş Uyurca El- yazmasındaki Buda Öyküsü; Sultan Alpars- lan'ın Ölümcül Yanlışı; Papa Urbanus'un Haçlı Savaşlarına Çağrı Konuşmasında Duy- duğu Endişe; Tiflis'te Ölüm; Enver Paşa'nın Ölüme Yürüyüşünün Gerçek Nedeni; Yarat- ma Gecesi; Yazar Muzaffer Buyrukçu'nun Ölmeden Önce Gördüğü Son Düş; Babamı Beklerken; Şaman Bincan; I. ve II. Hazar- arap Savaşlarından İnanılmaz Öyküler; Türklerin Müslüman Dünyasına Sızışı*)

ALİ TEOMAN, ÖYKÜ UÇLARI (YKY Yayınları, İstanbul 2014, 45 öykü: *Adım; Ağrılık; Akide; Akşam; Arınma; Buhur; Çakıl Taşları; Çarmıh; Çöplük; Çukur; Denize Yak- laşım; Deniz Kabukları; Elsinor; Eşya ve Za- man; Gümüş; Günce; Güzdönümü; Hurufhor; İçe Dalan; İleti; Kamış; Kin; Kızıl İz; Kor; Ko- şucu; Mahzen; Mutfak Penceresi; Muvakkit; Not Defteri; Odalar; Okuyucu; Özsu; Pencere Önü; Remil; Rihtim Boyu; Sacayağı; Şişe; Son*

Roman; Tabula Rasa; Taşra İstasyonu; Tören; Uzun Yol; Varan; Veda; Yamçı)

DENİZ TARSUS, AYRIKOTU (Can Yayınları, İstanbul 2013, 8 öykü: *Ayrıkotu: Od; Döl; Lût; Göç; Ser; Öç; Kurdu Öyküsü; Bozayının Öyküsü; Maymunun Öyküsü*)

SEMA SAHİLLİOĞLU, BOZMASAM DELİ (Koyu Kitap Yayınları, İstanbul 2014, 12 Öykü: *Kayıp Gün; "1 Ocak'ta Bir E(Lekt)Rik Ağacı İle Konuştum"; Tencere Seti Dayanışma- sı; Gong; Ölümçül Tablolar; İstanbul Para Ya- tırdı; Kafka Aranızda; Yerleştirme; Vuslat; Şaşı Son; Kokusuz Sardunyalar; Misafir*)

HALİL GENÇ, KIZIMA BİR YAĞ- MUR BULMALIYIM (Akıçelen Kitaplar, Ankara 2014, 15 öykü: *Çekilmiş Sularda; Ötesi Var mı?; İkiRenkArası; Düş Bilgisi; Peronda Zaman; Çağırıştırıyor, Öyleyse Yok- lar; Arkadaşım; Benden Bir Ben; Gezi'nin Ağaçları; Sokak Sanatçısı; El ile Değil, Gö- nül ile; Pazar Söylenceleri; Kördüğüm; Da- vetsiz; Kızıma Bir Yağmur Bulmalıyım*)

ALİ SMITH, İLK KİŞİ VE DİĞER ÖYKÜLER (Everest Yayınları, İstanbul 2014, 12 öykü: *Gerçek Kısa Öykü; Çocuk; Şimdiki; Üçüncü Kişi; Fidelio ve Bess; Tari- hin Tarihi; Çıkış Yok; İkinci Kişi; Senin Bil- mediğin Bir Şey Biliyorum; Writ; Ferasetli Ateşli Ehlikeyif; İlk Kişi*)

DENİZ FARUK SEREN, YASAK Kİ- TAP (Patika Kitap, İstanbul 2014, 25 öykü: *Olasılık; Kimyasal; Bayram Yeri; Dezza; Badem Ağacı, Çikçiko ve Havalı; Bulantı; İzmirit; Karakol; Arnavut Biberi; Erik Za- manı; Bok Yarışı; Kemik; Depodaki Açlık;*

Muzo; Olmak ya da Olmamak; Yasak Kitap; Kokarca; Maden; Önemli Misafir; Oportünistler Koşuşu; Şizofren; Wernicke Korsakoff; Kalpsiz; Şeniz; Kumar)

AYTÜL AKAL, GÖKYÜZÜNDE BA- LONLAR (Sev Yayıncılık, İstanbul 2014, 9 öykü: *Gökyüzünde Balonlar; Hiperaktifin Kralla Kraliçesi; Ninem Bana Küstü; Bahçe- deki Sır; Salatamın Solucanı; Limonata da Yok, Kek de!; İyinin İyisi; Kim Bu Palyaço?; Yılbaşı Krizi*)

NECATİ MERT

KONUŞMAK NİYE?

V erilen kâğıdı okuya okuya durağa geldim. Ne kâğıdın ekindeki fotoğraf arabını hatırlatır çekim sonuçlarından bir şey anladım, ne de raporda yazılı olanlardan. Doktor da konuşmadı, ilaç yazdı, birini sabah, birini akşam, dedi sadece.

Midibüs duraktaydı. Ortalarda bir yere oturdum. Okuyorum. Son satırdaki BPH ne anlatıyorsa... Bî-pahâ olmasın! Şaka, şaka! Buyurun, ciddiye alındı, sol gözümün kuyruğu seğirdi işte. Hayra alamet değil! Uzaklara döndüm: inişli bir yol, sağı solu bodur çiçeklerle oyalı, ucunda hastane, ötesinde gölden gelen yavaşı su... Gidenler, gelenler... A, Kıymet! Ayağında ayakkabı yokmuş da, bir ayağı bir kabaraya, öteki bir başkasına basıyormuşçasına kırık dökük ve çıkık, bir adım, bir adım geliyor. Aheste beste. Bunca yıl. Belki altmış. Aynı Kıymet, aynı yürüyüş. Hem süslü, hem sepetli. Salındığını da sana sana. Geldi. Geldi. Basamakta nihayet. Çıktı. Girdi. İçeriye bakmıyor. Bu iyi! Ezberinde bir yer var, Kıymet kıymetli, bekleniyor sanki, gidip oraya oturacak. Benim yanım olmaz inşallah! Olmaz der miyim? Oldu işte. Geldi, oturdu. Şakacı.

Hay Allah! Konuşmuyoruz. Konuşamıyoruz. Bir yetmiş yıl gidebiliriz böyle yan yana, böyle konuşmadan.

Nasıl konuşayım? Yaptıkları var. Onları diyemedikten sonra konuşmak niye!

Annesi anneme geldi. Annem ev terzisi. Gömleğe Frenk gömleği derdik. İki iki büyüyen yaka kalıpları vardı. İki model: küt burun, sivri burun. Biri dar, biri geniş iki de manşet kalıbı. Zaman kaçgöç zamanı. Kadın, yabancı erkeklere görünmüyor. Babam çağdaş adam. Askerde yazıcıymış zaten. Hükümetin orada on parmak daktilosuyla arzuhalcilik yapar. Karışmadı bize. Adamlar gelir, başlarını uzatırlar mahcup ve utangaç; annem gövdesi boyunca her daim iki yandan sarkan mezurasını çeker, bir sünnetçi çabukluğuyla adamların boyunlarına dolar, sonra da omuzla kol boylarının ve bedenlerinin ölçülerini alırdı. Adamlar dediğim hamal camal takımı değil, devletin boyunbağlıları. Devlet de, disiplin demek. Yakalar, manşetler "Atlı"yla kolalı. Parmağınla vurursun, tak! tak! eder. Üniter. Kutusu kırmızı. Çocuk avucunu dol-

durmaz bir kutucuk, öyle küçük. Alt tarafı on beş kuruş. Maaşlar da öyle, on beşine varmadan biter. Hazır ne, konfeksiyon nedir bilmiyoruz. Eczaneler bile reçeteyi havanda döverek hazırlıyorlar. Her şey ısmarlama. Ve fakat pahalı. Bereket ki evler var dükkân gibi, dükkânların yarı fiyatına.

Annesi anneme geldi. Yaz başıydı. Kıymet ilkokulu bitirmiş, ortayı okumayacakmış. Size vereyim, dedi, yanınızda ilik yarar, düğme geçirir, ütü ısıtır, gözünü açarsa sanat öğrenir, kimseye, kocasına bile minnetlenmeden yaşar gider. Annem koca'ya güldü. Evin taşılığa açılan ön kapısında konuşuyorlardı. Sokağa açılan kapının çingiraktan zili çaldı, gelen Kıymet'ti, görücüye çıkmış bir mahcube gibi elleri arkada, badikleye badikleye, sanki bir şeylere tutuna tutuna yürüdü, annesinin önünde durdu. Görülmeyen ama hissedilen bir fıkırdaklık vardı üstünde. Annem görmüştür, kaçırmaz böyle şeyleri. Orta ikiyi geçmiş, üçe gidecektim; benden iki yaş küçüktü yani Kıymet; ama gözü de, bakışı da mahmurdu bana, adımları sekişli... Allah'ım! Neydi bunların meali? Bilmiyordum. Bilmek var ya, bilmesi benden en az beş yaş büyültüyordu onu gözümde. Çocuk onlar, dedi annem. Hayır! diyeceğini, yanına almayacağını sanırdım, demedi; gördüklerini görmemişten geldi, insan doğar, büyür, ders ala ala da yaşlanır diye mi düşündü acaba?

Kıymet erkenden, daha ben kalkmadan geliyor. Uyandıgımda onu kapıda, karanfilleri açmış patiska entarisi içinden bana bakarken görüyorum. Bir daha bakma! Sesim cılız çıkıyor herhal, yahut bakma! dememden yine bak! dediğimi anlıyor, Kıymeeet! annem iş odasından seslenene kadar bakıyor. Geldin mi kızım? Bizden üç ev ötede oturuyorlar. Evleri küçük. Bahçesiz. Babası hiç belli bir iş tutmamış. Gelenleri de oluyor hem. Sonra, konuşulanlar... Çok niyetlendim, bunlar doğru mu? diye sorayım, sormadım. Uzak duruldu evlerine. Bizim de gidişimiz gelişimiz, Kıymet'ten sonra da olmadı. Geldin mi'den hemen sonra iş verirdi annem. Peşinden kalkar, pantolonumu giyer, üstüme annemin diktiklerinden uzunca tutulmuş bir gömlek alır, göğsüme inen üç düğmesini de mutlaka çözüp tutardım. Kapıdayım. Bakışırdık. Evlerinde de görseydim ya! Odası nasıl? Neyle uğraşır? Neler okur? Merakımdır.

Becerikli olduğunu söylerdi annem. İyisinden kötüsünden hangi işi tutarsa –göreceksiniz- en iyisi olacak. Birincisi. Tiyatrocu bile olurdu. İnsan bir bakışın sahibidir, ama bakış da o insana sahip değil midir? Kıymet kulak kesilir, ses olur. Kulak kabartır, dinler. Gözlerini üstümüzde gezdirir. Yalandan öksürür. Belini iki yana sallar, of! puf! eder. Yumruğunu kalçasına kor, kantocu olur. Güya. Şakadan. Ne bakışı onu esir aldı, ne de bakışını o. Annem memnun. Evin tek çocuğuyum, sokakta kirlenmeden büyütülüyorum. Çok oyuncuydu. Para isterdi. İki avucunun arasına kor, şaşırtmaca ile kaydırır, üstüne oturur, altına alır, sorardı: Sağda mı, solda mı? Hangisini desem, ötekin-

den çıkardı. Annemin odada olmadığı bir sırada, bak, derdi, kolay saklayacağım, bul artık! Para avucunda: kaydırır, oturur, alır, sonra öne çıkarır, yumruğunun biri sımsıkı, öteki gevşektir, hafif kaykılmasıyla ikizleri kabarıp, kalkıp iner, kalkıp iner, gözüm sıkıdadır, izlerim, daldırılmasıyla işte, şunda derim, karanfillide, derim ama derken kaybolurum.

Ah be Kıymet! Niye çaldın? Bilmiyor musun, hırsızlık affedilmez. Oysa çalmasaydın ne güzel büyüyecektik. Yaşlandı. Hastalandık. Olsun. Tez geçse de her sevgide... Ama yan yana oturup da konuşamamak... Hatırlamamış gibi yapmak... Koyan, bu. Nasıl konuşayım! Hırsızlığın hep aklımda. Onu diyemedikten sonra konuşmak niye!

Annem annesine gitti. Bana da, peşimden sen de gel, kendini göstere göstere gel, dedi. Gittim. Evlerine alınacağımı sanmıyordum. Hatırımız yoktu çünkü. Niçin aldılar öyleyse? Bugün de bilmem. Annem, iş öğrensini yanınızda, demiş, para vermeseniz de olur. Ama verildi. İşim beğenildiği için değil, galiba acınılıyorduk, bunun için. İnsana tepeden bakan bir sokaktı. Çıkma da çıkamıyorduk. Ev, dedemden kalma. Babam çekilir biri değil. İşsiz de. Annem babama bu küçük ev için katlanıyor işte. Oysa uzaktan birkaç akrabası vardı –dayı bildiğim; hediyeleriyle gelir, giderken de götürelim diye üstelerlerdi. Hiç çoşmadı, çoşup da hadi gidelim! demedi annem. Gitse miydik? Gitseydik, köy irisi bir kasabaya gidecek, yoksulluğa karışacak, görülmeyecektik. Şimdi görüldük. Ne mutluluk! Yoksulluğumuzla görüldük. Annesini sevmiştim. Güvercini alçaktan uçuyordu. Makası da iyiydi. Ölçü almadan gömlek diyecek ve vücuda ölçüsü alınmışçasına oturacak kadar ustaydı. Vakitsiz gittiğim, elimdeki işi sırf akşam sofralarına oturmak için yavaştan aldığım, kimileyin lafa uzak uzak karıştırdım da oluyordu fakat kızmıyordu. Pek çok yerin şaklabanlıklarına sayacağı oyunlar uyduruyor, hatta küçük beye göstere göstere para saklıyordum içime, sakınmama rağmen yakalandığım da oluyordu, oynayın, oynayın çocuklar! diyordu hep. Şaşırtıyordu. Fazlasını da göstersem –eminim- yine oynayın, oynayın! diyecekti.

Ah be çocuk! Niçin iftira attı anneniz? Sizin hiç tezgâh üstünde bir dolu paranız, Cumhuriyet'iniz oldu mu? Sizin paranız gardıropta, alt çekmece dedir. Bildim mi? Alacak olsaydım, oradan alırdım.

Ah çocuk! Paranızı götürmedim. Yokuşu çıkıyordunuz, gördüm. Kaç yıl oldu görüşmeyeli? Aynı şehirdeymişiz hem. Hayatlar farklı olunca... Dinç kalmışsınız. Boyunuz da hiç bükülmemiş. Kafama koydum, arabaya yetişirsem yan yanalık oyunu kuracak, size her şeyi anlatacaktım. Yanınız boştu. Oyunsuz oturdum. Adım adım izlemiştiniz beni. Ama yanınıza oturmamı da istemiyordunuz. Erkeğin yüzünü okumak her kadın için kolay, hele benim

için sular seller gibidir. Okudum ayol! Annenize inanmıştınız. Minnacık bile bir şüphe olsaydı yüzünüzde yine anlatırdım her şeyi. Yoktu. Öyleyse konuşmak niye?

Annem annesine gitti. Beni de götürdü. İki gözüm iki çeşme. Sabahtı, evlerine gitmiş, kovulunca ters yüzü geri dönmüştüm. Annem soruyordu: N'aptın da kovuldun? Bilmiyorum, vallahi bilmiyorum. Kötü bir şey yapmadım. Şimdi anlarız, dedi. Gittik. Monşer beylere gömlek diken o kibar bildiğimiz, o alçakgönüllü gördüğümüz kadın bir marazlık etti ki umulur gibi değil: Tezgâh çekmeceğini boşaltmış kızın. Bir dolu para, çeyrek Cumhuriyetler... Tamtakır şimdi çekmece. Şaşırdım. Ağlarken ağlamaz oldum. Evimize döndük. Annem boyuna sordu: Aldın mı kız? Söyle aldın mı? Almadım. Neden kovuldun öyleyse?

Evlerine gittim her sabahki gibi. Küçük bey, yarıyıl tatilinin ilk günündeydi, karanfilli entarimi giydim –başka neyim vardı ki! Uyuyordu. Pantolonu, tünik gömleği koltuk üzerindeydi. Kıymeet! diyen olmadı. Yoklar mıydı? Annesi ile arzuhalci, eriğin altında kahve içiyorlardı. Kış kışlık yapmamış, çiçekten gömleğini giyinmişti erik, çok güzel bir pencere sinemasıydı gördüğüm. Akşamki film düştü aklıma. Güzel bir kadın vardı, erkek gömleği giymişti. Kısa kollu. Beyaz. Altında bol etek. Daha güzel olmuştu. Dayım görmüş hayran kaldığını, seni Roma'ya tatile götürüyüm, dedi. Sokuldum dayıma. Aynı sokulganlıkla koltuktaki tüniği giyindim, üç düğmesini çözüp bıraktım. Güzelleştim. İyi ki hiç eteğim olmamış benim. Bu gömlek entariden de güzel.

Annesi bunları gördü. Odadan aldı, kapı önüne çıkardı beni. Kulağım elinde, içerden duyulmasın için kısık bir sesle, annen bir helhel akıllı, sen bir başka! dedi, defolun bizden! Bunları anlatsaydı ya anneme. Bunlar için kovdum deseydi ya. Neden demedi? Neden diyemedi? Neden gizli tuttu bunu? Onu da utandıran bir şey vardı bunda. Neydi bilmiyorum.

Gömleğini giydim, diyebilirdim sana arabada. Ama o kadar gizlendi ki giydiğim, bunun kötü veya ayıp bir şey olduğuna inandım. Anneniz baskın geldi. Hâlâ baskın. Niye konuşacaktık! ❧

CEMAL ŞAKAR

MUSTAFAAAMMMM

“Mustafaaammmm” diye bağırdı.

Avluda üç beş tavuk eşiniyor, dut ağacında üç beş saka ötüşüyor, sokakta üç beş uyuz köpek evin gölgesinde uyuyor, çite atılmış üç beş kurumuş çamaşır toplanmayı bekliyor, dutun gölgesinde çocuk naylon kamyonuyla üç beş kömür taşıyor, avlunun dip tarafında elinde üç beş papatyayla nine, tek odalı evinde pencereden torununu gözlüyordu.

Arz sarsıldı, gök titredi. Şaşkın tavuklar yumurtalarını düşürdü. Sakalar dut yemiş bülbül olup ne yana uçacağını bilemedi. Şimdiye kadar böyle bir ses duymayan köpekler can havliyle karşı komşunun çitinden atlayıp karanlık bir kömürlük aradılar. Kurumuş çamaşır, yeryüzüne iyice yaklaşan güneşin altında tutuştular. Naylon kamyon çocuğun elinden kayıp devrildi, kömürler saçıldı her yana.

Çocuk göğe baktı.

Göğün yırtılan yerinden harfler dökülüyordu, kömür karası ellerine. Önce M. Dudağında uzayan U'nun karnı, bütün kara dumanları topluyordu.

Azrail'in S'esini bir tıslama olarak duydu.

Bir çekiç beynine vurup duruyordu, T.

Kendini A'nın askısına astı, ayaklarını karnına doğru çekti. Şimdi arzın titremesini hissetmiyordu.

F'akat kalbindeki acı büyüyordu. Hayra yormadı bu acıyı.

A'n büyüyordu.

M, bütün Mustafalarından ayırıyordu babasını.

Kömürle oynamaktan kararmış avuçlarına baktı.

Harfler birikiyordu.

Bildi biriken babasıdır.

Nine oturduğu kanepeye düşüverdi, elindeki papatyalar göğsüne düştü.

Bildi kendi ölümünü.

Kocası göçük altında kalınca, Mustafasında babasını görmüştü. Bir de oğul acısına dayanmam demişti.

Dayanamadı.

Elinde papatyaların baygın kokusu... Bahar gelmiş... Dağı delip gelmiş bir kara duman, bastırmış papatyaların baygın kokusunu, dağ kükremiş, bahar sönmüş, gelininin sesi arzı sarımsı, göğü titretmişti. Bu sese nasıl dayanırım dedi.

O an kendi göğüne doğru çekilirken, sadece kendisinin bildiği gizli kelimeler döküldü dudaklarından: Bu oğul acısı hangi kefaretin bedeliydi? Nele ri ödemişti? Hangi borçla gidiyordu?

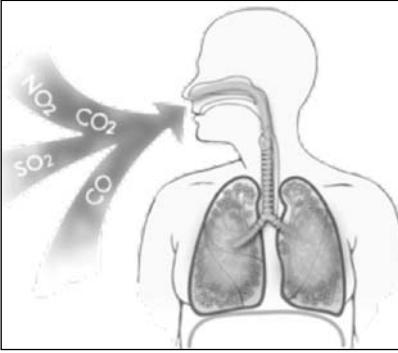
Bilemedi.

Torununun naylon kamyonu ellerinden akıp gidince bildi; torununun ellerinde biriken gördü; gökten düşen kelimeleri; daha önce de görmüştü, her şey Mustafasının ellerinde birikiyordu, dayanmam oğul demişti.

Dayanamadım işte.

Mümkün müydü papatyaların arasına serilip kalmak? Değildi; bu kara duman, bu genze dolan, ciğerleri yakan bu kara duman yer bırakmıyordu bahara.

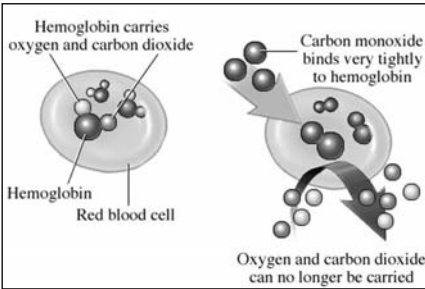
Karbonmonoksit Zehirlenmesi Nasıl Olur?

Karbonmonoksit, solunduktan sonra akciğerler aracılığıyla kana geçer.

Karbonmonoksit gazı kırmızı kan hücrelerinin içerisinde bulunan ve dokulara oksijen taşıyan hemoglobine, oksijenden ortalama 200 kat daha hızlı bağlanır. Karbonmonoksitin hemoglobine birleşmesi sonucu karboksihemoglobin (COHb) oluşur. Vücudumuzda yer alan oksijen azalarak karbonmonoksit ile yer

değiştirir. Kan, dokulara yeterince oksijen taşıyamaz. Kalp, beyin ve diğer organlarımız çalışamaz hale gelir. Bu da hastalıklara ve en kötüsü ölümlere neden olur.

Derinden gelen kokuyu bildi Mustafa. İş güvenliği eğitimdekiler aklına geldi. Nefes almakta zorlandı. Zorlukla derin bir nefes çekti. Çekmemeliydi, öyle demişlerdi; ama nefes alamıyordu. Bir daha, daha derin... Beyni kamaştı. Kendine yaklaşan kara dumanın altında kaldı. Tünelin ucunda

gördüğü ışık gittikçe soluyordu. Işığa uzandı. Işığa uzanmış arkadaşlarına takıldı.

Düştü.